

Kvalitetsrapport 2018

Kvalitetsstyrning förskola

För uppdraget Marie Nilsson

Innehåll

1. Inledning	4
2. Fokusområden för läsåret 2017/2018	4
2.1 Insatser angivna i kvalitetsrapport 2017.....	4
2.2 Kommunens resultat och analys gällande fokusområden	5
2.2.1 Systematiskt kvalitetsarbete	5
2.2.2 Pedagogisk miljö.....	6
2.2.3 Digitalisering	7
2.2.4 Övergångar.....	9
3. Förskolornas systematiska kvalitetsarbete	10
3.1 Resultat och dokumentation på individnivå - dokumentation och uppföljning av barns utveckling och lärande.....	10
3.1.1 Språkutveckling.....	10
3.1.2 Musik.....	10
3.1.3 Förmåga att reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöka förstå andras perspektiv, undersöka, reflektera över och pröva olika lösningar av egna och andras problemställningar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra.	11
3.1.4 Matematik och naturvetenskap	11
3.2 Resultat och dokumentation på processnivå - undervisning och andra arbetsprocesser	11
3.2.1 Projekterande arbetssätt.....	11
3.2.2 Grupperande arbetssätt.....	11
3.2.3 Arbetssätt särskilt stöd	12
3.2.4 Förskolornas arbete för att motverka diskriminering och kränkande behandling	12
3.3 Resultat och dokumentation på strukturnivå - organisation, styrning och ledning på olika nivåer.....	13
3.3.1 Sammanställning av ekonomiska resurser och resursfördelning	13
3.3.2 Antal barn per årsarbetare	13
3.3.3 Andel förskollärare	13
3.3.4 Antal barn per förskollärare.....	13
3.3.5 Antal barn i olika åldrar	14
3.3.6 Barngruppernas storlek	14
3.3.7 Andel barn med annat modersmål än svenska	15
3.3.8 Sjukfrånvaro	16
3.3.9 Genomförd kompetensutveckling 2017/2018.....	16
3.3.10 Vårdnadshavares nöjdhet.....	16
3.4 Upplevda styrkor i verksamheten.....	17
3.5 Identifierade problem kopplade till förskolans förmåga att nå målen i styrdokumenten	17
3.5.1 Antagande om orsaker för identifierade problem	17
4. Identifierade utvecklingsområden	18
4.1 Planerade omedelbara åtgärder/insatser	18
4.1.1 Systematiskt kvalitetsarbete	18
4.1.2 Pedagogisk miljö.....	18
4.1.3 Digitalisering	18

4.1.4 Litteracitet	18
4.1.5 Organisatoriska förutsättningar	18
4.1.6 Barngruppens storlek	18
4.2 Nya långsiktiga mål/fokusområden.....	19
4.3 Lyfts till målstyrningen	19
Litteraturförteckning.....	20
Bil I. Genomförd kompetensutveckling läsåret 2017-2018	21

1. Inledning

I skollagen beskrivs att varje huvudman systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen. På samma sätt ska arbetet på förskolenivå genomföras under medverkan av förskollärare och övrig personal. Barn i förskolan och deras vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet (Skolverket, Skollagen 2010:800, 2010) 4 kap 3-4§§. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras och resultatutvecklingen ska gå att följa över tid.

Syftet med ett systematiskt kvalitetsarbete är att identifiera och prioritera utvecklingsområden för att uppfylla de nationella målen. Syftet är också att skapa delaktighet, dialog om måluppfyllelsen och om orsakerna till eventuella brister. Genom att följa upp, analysera, dokumentera, planera och utveckla utbildningen kan kunskap om vad som leder till framgång skapas och delas. Reflektionen kan även bidra till ett kollegialt lärande. (Skolverket, Kvalitetsarbete i praktiken, 2015).

2. Fokusområden för läsåret 2017/2018

Följande fokusområden är framtagna i föregående års Kvalitetsrapport förskola (Nilsson, 2017):

Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet med den pedagogiska dokumentationen som underlag, från barn till huvudman, i syfte att utveckla undervisningens kvalitet. Målet är att det systematiska kvalitetsarbetet på förskolorna skall vara likvärdigt. Fokus i arbetet skall vara på resultat och analys och ska mynna ut i kvalitetsrapporter som grundar sig på de nationella målen.

Utveckla den pedagogiska miljön/lärandemiljön på förskolorna. Målet är att förskollärare skall ordna och arrangera en miljö som är lärande utifrån de nationella målen. Den pedagogiska miljön skall vara likvärdig för alla barn. Alla barn skall ha rik tillgång till miljö och material som ger dem möjlighet att utvecklas, lära och leka.

Utveckla digitalisering i undervisningen som ett verktyg för lärandet i förskolan. Målet är att digitala verktyg ska vara en naturlig del i undervisningen.

Utveckla arbetet med övergångar från förskola till förskoleklass. Målet är att övergångar skall vara likvärdiga i hela kommunen.

2.1 Insatser angivna i kvalitetsrapport 2017

Systematiskt kvalitetsarbete: Ta fram och implementera gemensamma dokument och digitala verktyg. Kompetensutveckling av förskolechefer. Ett tydligt ledarskap.

Pedagogisk miljö: Kompetensutveckling av all personal och förskolechefer.

Digitalisering: Satsningar både vad gäller inköp av teknik och fortbildning för att öka tillgången och kompetensen kring IKT i undervisningen.

Övergångar: Ta fram och implementera överlämningsdokument. Säkerställ att alla barn som överlämnas åtföljas av ett överlämningsdokument som grundar sig på nationella mål. Uppdatera de lokala handlingsplanerna för överlämning.

2.2 Kommunens resultat och analys gällande fokusområden

2.2.1 Systematiskt kvalitetsarbete

Skolinspektionen genomförde under våren 2017 en kvalitetsgranskning av huvudmannens styrning och ledning av förskolans kvalitet i Kävlinge kommun (Skolinspektionen, Beslut Kävlinge kommun, 2017). Vid granskningen identifierade Skolinspektionen tre viktiga utvecklingsområden:

- Huvudmannen behöver tydliggöra mål för uppföljning av förskolans verksamhet
- Huvudmannen behöver utveckla arbetet med att följa upp förskolans måluppfyllelse
- Huvudmannen behöver utveckla det systematiska kvalitetsarbetet så att förbättringsåtgärder i större utsträckning tar sin utgångspunkt i analyser av förskolans verksamhet

Under läsåret har skolchef, förskolechefer och förskollärare bedrivit ett utvecklingsarbete med syfte att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Dokument och digitala verktyg har tagits fram och delvis implementerats. Kompetensutveckling och kollegialt lärande har skett i förskolechefgruppen och i förskollärargrupper. Skolverket menar att en framgångsfaktor är delaktighet i uppbyggandet av system och organisation för det systematiska kvalitetsarbetet (Skolverket, 2018).

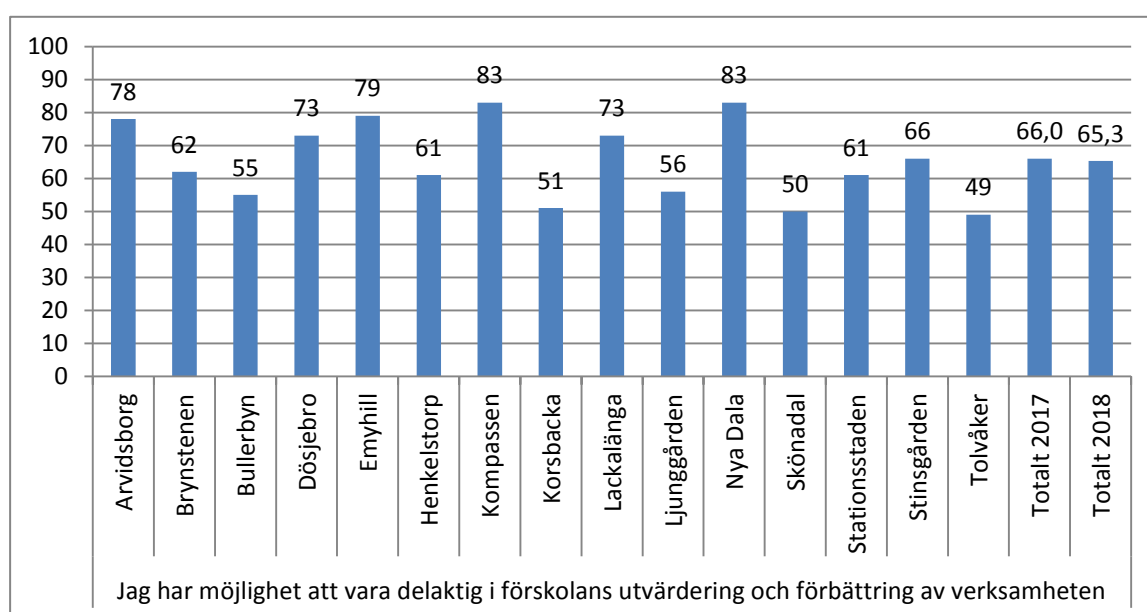
I uppföljningsbeslutet (Skolinspektionen, Uppföljningsbeslut, 2018) skriver Skolinspektionen att det nu i Kävlinge kommun finns framtagna rutiner som gäller det granskade området. Kävlinge kommun har startat ett utvecklingsarbete som omfattar alla nivåer i styrkedjan. Skolinspektionen bedömer att de processer som har satts igång kommer att gynna huvudmannens styrning och ledning av förskolan. Inför varje nytt läsår formulerar huvudmannen ett antal verksamhetsspecifika och gemensamma mål utifrån det material och de analyser som samlats in under det gångna året. I de kvalitetsrapporter som numera skrivs vid förskoleenheterna ska en tydlig analys kopplad till de nationella målen skrivas fram. Kvalitetsrapporterna grundar sig på den pedagogiska dokumentationen och det systematiska kvalitetsarbetet. På huvudmannanivå har ett gemensamt utvecklingsarbete startats tillsammans med förskolechefer i syfte att stärka förskolechefernas kompetens i kvalitetsarbetet. Riktningen med satsningen är att verksamheten ska bli bättre på att inte bara beskriva de genomförda aktiviteterna utan också analysera vad dessa inneburit för barnens utveckling och lärande. Förutom professionens analyser i kvalitetsrapporten använder huvudmannen föräldraenkäter, förskolechefsmöten och verksamhetsbesök för att fånga upp eventuella förbättringsområden. Skolinspektionen bedömer att Kävlinge kommun vidtagit tillräckliga åtgärder och kvalitetsgranskningen avslutas därmed.

Förskolorna har nu ett likvärdigt kommunövergripande arbetssätt för det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet med den pedagogiska dokumentationen håller på att digitaliseras. Under hösten 2018 kommer ett gemensamt digitalt verktyg för det systematiska kvalitetsarbetet att implementeras. Ett system som tydligt visar verksamhetens innehåll och utveckling men som också innehåller dokumentationer om det enskilda barnets lärande samt kommunikationsverktyg gentemot vårdnadshavare.

Strukturer och system är på plats men fortsatt utveckling gällande innehållet behöver fortsätta. Systematiseringen ska garanteras av att dokumentationen följer vetenskapliga arbetssätt, där insamlingen inte sker sporadiskt och slumpmässigt utan det finns ett mål med vad som ska samlas in, "att bestämma vad som ska fokuseras är kanske det svåraste och mest utmanande" (Eidevald, 2013). I det systematiska kvalitetsarbetet bör vi också bli bättre på att inte bara beskriva de genomförda aktiviteterna utan också analysera vad dessa har inneburit för barnens utveckling och lärande (Åsén, 2015). Resultatet och analyserna behöver tydligare kopplas till en vetenskaplig grund eller till beprövad erfarenhet.

I förskolecheferna kvalitetsrapporter framgår att utvecklingsarbetet medfört ökad kompetens hos pedagogerna vilket lett till utveckling av arbetsätt, förhållningssätt och metoder vilket ökat kvalitén på undervisningen. Det har också lett till ett ökat användande av ett professionellt språk vilket har betydelse för en gemensam förståelse för uppdraget. Utvecklingsarbetet har resulterat i diskussioner om yrkesroller och förskollärares ansvar att bedriva undervisning.

Enligt Skollagen (Skolverket, 2010) ska vårdnadshavare ges möjlighet att delta i det systematiska kvalitetsarbetet. Tabellen nedan visar att förskolan kan utveckla detta arbete.

Föräldraenkät 2018

2.2.2 Pedagogisk miljö

I föregående års kvalitetsrapport (Nilsson, 2017) framgick att den pedagogiska miljön i förskolorna behöver utvecklas. Den var inte likvärdig i kommunens förskolor och kunde på vissa ställen kännas torftig.

Förskolorna behöver utveckla den pedagogiska miljön så att den stimulerar och utmanar barnet i syfte att stödja dess utveckling och lärande i riktning mot de mål förskolan ska sträva efter. Det är viktigt att organisera miljöer som, tillsammans med olika frågor som barnen ställer sig, bjuder in till ett kollaborativt undersökande av olika frågor. Det handlar om att erbjuda barnen en mängd olika möjligheter att pröva med händerna och olika redskap, att iaktta noga, lukta, känna och uppleva. Det blir också väsentligt att involvera flera olika aspekter av lärande och att inkludera flera uttrycksformer (Skolverket, 2012). Miljön skall vara tillåtande, tillgänglig, föränderlig och har mer material. Då kan barnen själva söka kunskap och på så sätt få inflytande över sitt lärande. Barnen behöver ha tillgång till ofärdigt och skapande material vilket utmanar barnen i deras kreativa tänkande. Den pedagogiska miljön måste vara föränderlig utifrån barnens intresse, behov och pågående lärprocesser. Den pedagogiska dokumentationen och det systematiska kvalitetsarbetet påverkar den pedagogiska miljön då förskollärare reflekterar och analyserar miljöns utformning och betydelse. Målet är att förskollärare skall ordna och arrangera en miljö som är lärande utifrån de nationella målen. Den pedagogiska miljön skall vara likvärdig för alla barn. Alla barn skall ha rik tillgång till miljö och material som ger dem möjlighet att utvecklas, lära och leka.

Förskolechefernas kvalitetsrapporter visar att arbetet har påbörjats. Läsåret inleddes med en föreläsning för all personal "PEDAGOGISK MILJÖ I TANKE OCH HANDLING" av Linda Linder; leg förskollärare, lärare för tidigare åldrar, teaterpedagog och ateljérista, verksam som lärarutbildare på Göteborgs universitet. Alla förskolor bearbetade under hösten Lindas bok (Linder, 2016). Fortbildning, litteraturstudier, reflektioner, diskussioner och kollegialt lärande har genomförts på alla förskolor. Arbetet med att förändra lärmiljön har genererat arbetsglädje. Förskollärarna har fått en större medvetenhet kring aktuell forskning men det behöver utvecklas mer. Förskolorna är på väg i arbetet med de föränderliga pedagogiska lärmiljöerna men det behövs en samsyn och en förståelse av vikten och syftet med att förändra utifrån barnens behov. Pedagogerna pratar mer om lärmiljöerna än vad de gjorde tidigare. De är också mer medvetna och har förståelse för lärmiljöns betydelse både för enskilda barn och grupp. Det har skett en utveckling i pedagogernas tänk i förhållande till pedagogiska lärmiljöer utifrån barnens delaktighet och intressen. Förändringarna har lett till att ytorna på utnyttjas mer, barnens lek blivit mer kreativ och barnen stannar kvar längre i lekarna. Genom att pedagogerna medvetet skapat fler mötesplatser, lagt till material, förändrat/utvecklat i lärmiljöerna och använt inne- och utemiljön genom att dela gruppen stora delar av dagen upplever flertalet arbetslag att de har fått en bättre arbetsmiljö. Sortering och gallring har fått mycket utrymme. Beställningar och inköp av material och inventarier granskas på ett annat sätt nu.

Resultatet av arbetet är ojämnt. Det finns avdelningar som har genomtänkta miljöer där varje utrymme har analyserats och brutits ner för att bäst svara mot barnens frågor, locka intressen eller ge möjlighet till fördjupat lärande. Men det finns också avdelningar med slumpartade miljöer, med svårighet att iordningställa efter den egna barngruppen och som kämpar med att förstå och omsätta miljöer som svar till barngruppens behov och intressen. Mellan dessa ytterligheter finns ett stort spann av olika förståelse men också förutsättningar. Låg andel förskollärare på vissa förskolor har försvärat arbetet. För att kunna utveckla pedagogiska miljöer så krävs en förtrogenhet och medvetenhet kring barns sätt att inhämta kunskap och sin egen roll i förhållande till det. Bland förskollärare skiljer det sig i både kunskap och kompetens, därmed ser deras arbete med att utforma pedagogiska miljöer också mycket olika ut. Flera avdelningar har fortfarande en mer traditionell syn på miljöer och behöver utvecklas i riktning mot "undervisande lärmiljöer". Vissa förskolor har slitna lokaler och inventarier vilket påverkar upplevelsen av lärandemiljön. Förskolorna erbjuder ännu inte likvärdighet i lärmiljöer varför arbetet måste fortgå och prioriteras.

2.2.3 Digitalisering

IKT är en förkortning av Informations- och Kommunikationsteknik, som bygger på att kommunicera information med hjälp av teknik på olika sätt genom film, bildspel, ljudupptagningar mm, där tekniken står för att informationen kommuniceras via modern digital teknik. Med utgångspunkt och stöd av EU:s åtta nyckelkompetenser och läroplanen (Skolverket, 2016) skall IKT användas som ett naturligt inslag i undervisningen. Digitalisering ger möjligheter till ett förändrat och fördjupat lärande och till ett mer varierat sätt att nå målen i styrdokumentet. Detta genom att digital teknik möjliggör kreativitet, variation, inkludering och individualisering på ett sätt som kan leda till högre motivations- och relevansgrad. I förskolechefernas kvalitetsrapporter framgår det att digitala verktyg används mer och mer i undervisningen. Idag används lärplattan till att dokumentera, söka fakta, skapa sagor/filmer, arbeta med QR-koder, som förstoringsglas, till att lära sig skriva, för programmering mm.

Den digitala tekniken används också av pedagogerna som ett dokumentationsverktyg. Förskollärarna ansvarar för den pedagogiska dokumentationen, det systematiska kvalitetsarbetet samt för varje barns individuella dokumentation. Den senare skall också användas som underlag vid utvecklingssamtal. Detta är en stor del av förskollärares arbete och tar mycket tid. Detta arbete kan underlättas med hjälp av digitala verktyg. Verktöget InfoMentor kommer att

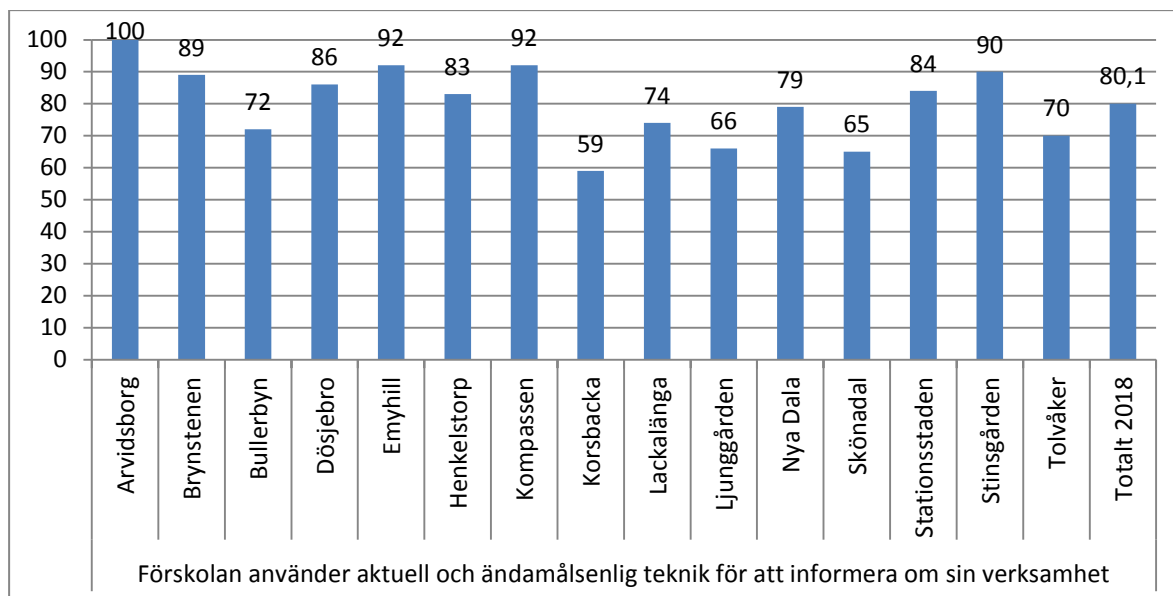
implementeras på samtliga förskolor hösten 2018. InfoMentor är ett verktyg där barns utveckling och lärande dokumenteras och där kommunikationen mellan förskola och hem sker. Med detta verktyg kommer vårdnadshavarnas inflytande och möjlighet till delaktighet att öka. Utvecklingssamtalen får högre kvalitet då vårdnadshavare känner igen de dokumentationer som samtalet utgår ifrån. InfoMentor kan också användas som ett verktyg för det systematiska kvalitetsarbetet. Det är lätt för förskollärare och förskolechefer att dokumentera, ta fram resultat och att skapa rapporter. Rapporter som i sin tur kan användas i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Regeringen har tagit fram en nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet (Regeringskansliet, 2017), en samlad vision för regeringens digitaliseringspolitik om ett hållbart digitaliserat Sverige. Skolväsendet har en central roll genom att ge möjlighet att utveckla förmågan att använda och skapa med digital teknik, och förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Strategin lägger grunden för det fortsatta arbetet med att, med hjälp av digitaliseringens potential, höja såväl måluppfyllelsen som att öka likvärdigheten i skolväsendet.

”För barn i förskolan bör tillgången till digitala verktyg vara sådan att de kan användas i den pedagogiska verksamheten när det är lämpligt. Detta innebär inte att varje barn måste ha tillgång till ett digitalt verktyg” (Regeringskansliet, 2017) ”Barn i förskolan och elever i förskoleklass har tillgång till digitala verktyg motsvarande minst ett verktyg på fem barn/elever (1:5) inom fyra år. Personal som arbetar med barn på förskolor har tillgång till digitala verktyg motsvarande ett personligt verktyg per anställd (1:1) inom fyra år.” (Skolverket, 2016)

För att förskolorna i Kävlinge ska kunna utveckla barnens digitala kompetens utifrån målen i den Nationella digitaliseringsstrategin, behövs det ett tillskott av digitala verktyg på förskolorna. Dessa verktyg behöver vara sådana som kan användas för att barnen ska vara producenter (skapande aktiviteter) och inte konsumenter. Både Skolverket (Skolverket, 2016) och Regeringen (Regeringskansliet, 2017) lyfter just tillgången till digitala verktyg som ett prioriterat område. Det är viktigt att de digitala verktygen som används i undervisning och administration inte är samma. Att man skiljer på den utrustning som är pedagogisk och den som används för dokumentation och administration, för att säkerställa sekretess och följa GDPR (General Data Protection Regulation). Det behövs även satsningar för att infrastrukturen ska fungera på förskolorna i Kävlinge kommun. Bredbandsuppkopplingarna på förskolorna håller inte för dagens användning och undervisning. Digitaliseringsstrategin betonar att infrastrukturen behöver säkerställas, avbrottsfria bredbandsuppkopplingar, digitala verktyg och övrig IT-utrustning ska fungera så att undervisningen kan bedrivas utan teknikerrelaterade störningar (Regeringskansliet, 2017). När Kävlinge kommun bytte leverantör till Tele 2 ökade kostnaderna för hyra av it-utrustning markant. Detta innebär svårigheter att hålla den standard som är nödvändig.

Tabellen nedan visar att vårdnadshavarna anser att förskolorna i hög utsträckning använder digital teknik för information.

Föräldräenkät 2018.

2.2.4 Övergångar

När ett barn byter förskola eller skolform är det betydelsefullt att övergången fungerar så att mottagande enhet får den information som krävs. En förutsättning för en kvalitativ övergång är att det finns rutiner och arbetssätt som underlättar övergångar (Skolverket, 2014).

Skolchefen har tillsammans med förskolechefer och förskoleteamet arbetat fram kommungemensamma handlingsplaner för övergångar. Arbetet har genomförts i samarbete med grundskolans rektorer. Delar i materialet är generella och omfattar alla barn. Resterande övergångsmaterial riktar sig till barn i behov av särskilt stöd. Handlingsplanerna ska stödja de olika verksamheterna vad gäller barns övergångar mellan förskolor och skolformer.

Vårdnadshavares och barnets synpunkter kring övergången efterfrågas och tas tillvara.

Handlingsplaner för överlämning, överlämningsdokument samt kompletterande överlämningsdokument för barn i behov av särskilt stöd är framtagna och implementerade vid överlämning till grundskola våren 2018 varför målet anses nått.

3. Förskolornas systematiska kvalitetsarbete

3.1 Resultat och dokumentation på individnivå - dokumentation och uppföljning av barns utveckling och lärande

3.1.1 Språkutveckling

Resultatet kommunens från förskoleklasser visar på att barnens språkliga kunskaper har minskat, framförallt är det pojkarna som har sämre resultat. Prioriteringarna från tidigare år har legat på matematik och naturvetenskap & teknik vilket kan ha lett till att förskolan har tappat fokus på språkutvecklande arbete. Förskolan behöver därför utveckla arbetet med litteracitet i undervisningen (Björklund, 2008) (Axelsson, 2009). Litteracitet är ett begrepp som används för verksamheter som är relaterade till läsande och skrivande. Innebörden har genom forskningsutvecklingen på området förändrats från att vara enbart kognitivt och utvecklingspsykologiskt förankrat till att mer betona de sociala och kulturella aspekterna av läsning och skrivning. Den vidare innebörden av begreppet litteracitet ger utrymme åt språk och kommunikation och inkluderar, förutom läs- och skrivaktiviteter, också berättande, symboler och bilder. Litteracitet i denna utvidgade form går att iakttä bland små barn långt innan formell undervisning sker. Det är den antropologiska och senare den etnografiska forskningen som har bidragit till det nyare synsättet. Det visar att litteracitet uppstår och pågår i sociala sammanhang, och som följd av det medieras (förmedlas) samhällets attityder och värderingar.

3.1.2 Musik

Den estetiska uttrycksform som i år varit tema i kommunens kultursatsning har varit musik. Barnen har fördjupat sina kunskaper i musikens olika former, instrument, dans, genrer och ljud. Barnens intressen för instrument och ljudskapande har använts för att skapa musik, ljudskapelser och samverka med hem och samhälle. Dokumentationer av arbetet visar ett fördjupat intresse och förståelse. Barnen har fått förståelse för rytmikens form och en större variation i sitt musikspel. Rörelser används oftare för att tillsammans med språk och/eller musik för att stärka sin kommunikation.

Barnen intresserar sig av olika sorters musik och efterfrågar oftare en specifik typ av musik t.ex. vaggvisor, rock, klassisk, afrikansk, instrumental musik till sin lek. Barnen efterfrågar och använder/gör musik på olika sätt i vardagens lek. Barnen leker, sätter ord på och samtalar kring musik.

3.1.3 Förmåga att reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöka förstå andras perspektiv, undersöka, reflektera över och pröva olika lösningar av egna och andras problemställningar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra.

Förskolorna har arbetat med att i större utsträckning dela upp barnen i mindre grupper och att utveckla den pedagogiska miljön. Genom att arbeta i smågrupper så visar det systematiska kvalitetsarbetet att barnens lärande har gynnats. Genom att bygga flera olika miljöer i rummen, rum i rummen, sker möten mellan barn vilket leder till ökad kommunikation och samlärande. Det i sin tur leder till att barnens kunskaper ökar. Barnen utmanas genom att förklara sina teorier för andra och utvecklar på så sätt sin egen analysförmåga. Att barnen får ta del av intressant material och miljöer bidrar till ökad motivation.

3.1.4 Matematik och naturvetenskap

I förskolechefernas kvalitetsrapporter framgår hög måluppfyllelse gällande matematik och naturvetenskap. En stor del av personalen har genomfört Skolverkets matematiklyft vilket höjt kvaliteten på undervisningen. Förskolan behöver fortsätta att utveckla den pedagogiska miljön så att den stimulerar och utmanar barnet i syfte att stödja dess utveckling och lärande i riktning mot de mål förskolan ska sträva efter. Pedagogerna behöver reflektera över vilket material och miljö som erbjuds.

3.2 Resultat och dokumentation på processnivå - undervisning och andra arbetsprocesser

3.2.1 Projekterande arbetssätt

Förskolorna i kommunen arbetar i projekt. Det är ett arbetssätt som kan kopplas till det som Skolverket (Skolverket, 2012) kallar ett utforskande arbetssätt. Detta kan beskrivas som ett arbetssätt där personalen förhåller sig öppna till barnens utforskande och är nyfikna på de olika fenomen som de undersöker och de frågor som väcks under arbetets gång. Målet är inte att personalen på förhand bestämmer exakt vilken kunskap som ska uppstå i barnens utforskande, men givetvis finns det alltid övergripande mål att sträva mot i en pedagogisk verksamhet. All pedagogisk verksamhet har mål och det är viktigt att ta ut en riktning i det pedagogiska arbetet med barnen. Detta arbetssätt innebär att barnens inflytande över sitt eget lärande ökar.

Det systematiska kvalitetsarbetet visar att genom att arbeta i projekt och använda dokumentationer och förändra materialet utefter barnens reflektioner, skapas en tydlig röd tråd i barnens lärande men också inflytande och självförtroende i lärandet. Barnens tankar tas tillvara och driver arbetet vidare vilket leder till nyfikna och vetgiriga barn. Det har varit framgångsrikt att fortsätta arbeta med projekt. Detta har medfört att pedagogerna är mer närvarande och lyhörda än tidigare för att verkligen uppmärksamma barnens intresse, nyfikenhet och erfarenheter för att kunna bygga upp projekt, skapa miljöer och erbjuda material utifrån detta. Förskolorna bör fortsätta att utveckla det utforskande arbetssättet.

3.2.2 Grupperande arbetssätt

Förskolorna har arbetat med att i större utsträckning dela upp barngrupperna i mindre grupper under delar av dagen. Genom att arbeta i smågrupper så visar det systematiska kvalitetsarbetet att barnens lärande har gynnats. Pedagogerna beskriver hur deras relationer med barnen fördjupas, hur kvaliteten på dialogen ökar samt hur det underlättar arbetet med att följa upp vilken effekt undervisningen/aktiviteterna har på barnens kunnande. Arbetssättet beskrivs som

en förutsättning för att nå mångfalden av barnen och dess behov och intresse. Resultat visar på ökad kommunikation, närvaro hos pedagoger, samtal med barn och mellan barn och att pedagoger får mer syn på barnet och kan följa och dokumentera utveckling och lärande. Pedagogerna upplever mindre arbetsbelastning samt mindre känsla av stress. Det framkommer också att när struktur, planering och arbetsätt med grupperingar inte fungerar blir det "rörigt", barnen kommer inte till tals, de vet inte vad som förväntas och pedagoger upplever högre arbetsbelastning och stress. Dokumentationer visar att gruppering av barn möjliggör att möta barn i behov av anpassning och extra stöd. Detta stämmer överrens med Skolinspektionen som menar att i mötet med barnet skapas en möjlighet för personalen att genom språklig kommunikation och interaktion stimulera och utmana barnet i syfte att stödja dess utveckling och lärande i riktning mot de mål förskolan ska sträva efter (Skolinspektionen, 2016). Det är därför av stor vikt att dela upp barnen i mindre grupper under större delen av dagen. De förskolor som fått statsbidrag, Emyhill, Lackalänga och Korsbacka, har kommit längst i arbetet. Statsbidraget har använts till ökad personalitet vilket underlättar när barnen ska delas i fler grupper.

3.2.3 Arbetsätt särskilt stöd

Det systematiska kvalitetsarbetet visar god måloppfyllelse gällande barn i behov av särskilt stöd. Tydliga handlingsplaner finns att följa för de barn som har behov av extra stöd. Ett förskoleteam, bestående av specialpedagoger, psykolog samt logoped finns att tillgå för pedagogerna och ledningen. Pedagogerna kan genom teamet få handledning i arbetet med barnen som har behov av extra stöd.

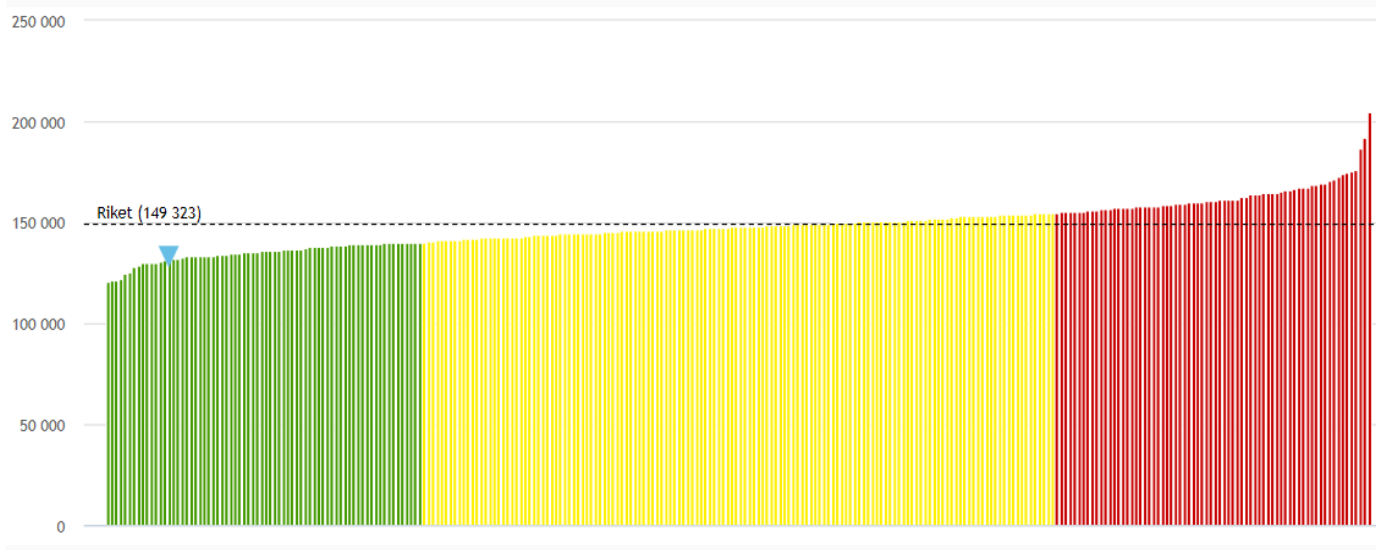
3.2.4 Förskolornas arbete för att motverka diskriminering och kränkande behandling

Under läsåret 17/18 har huvudman fått in en anmälan om möjlig kränkande behandling. Förskolorna arbetar fram årliga planer mot diskriminering och kränkande behandling. De flesta förskolorna utgår från verktyget Plan för förskola (Diskrimineringsombudsmannen). I verktyget finns den så kallade husmodellen för att identifiera kritiska aspekter. Alla kvalitetsrapporter ger exempel på värdegrundsarbete i olika former; val av lekar, aktiviteter, indelningar, och arrangering av miljö och tid som ska främja goda relationer, respekt och ansvar. Genom olika utvecklingsprocesser, förebyggande arbete och uppföljningar har pedagogerna gjorts än mer medvetna om situationer som är kränkande mot barn i syfte att agera på dessa situationer. Samtlig personal ska i alla relationer och situationer vara goda förebilder. Bedömningen från flera förskolechefer är att detta är ett ständigt pågående arbete som aldrig kan bli färdigt. Kontinuerligt målinriktat arbete vad gäller normer och värden, framförallt vad gäller bemötande, likabehandling, integritet, tillgänglighet samt normkritiskt förhållningssätt måste ske. I resultat från förskolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling framkommer behov av fortsatta diskussioner kring förhållningssätt, uppdrag, regler, gruppindelade arbetsätt samt kommunikativ tillgänglighet. Det finns ett behov av att teoretisera, förstå bemötande ur ett vetenskapligt perspektiv och arbeta transdisciplinärt med värdegrund för att urskilja när verksamheten, dess miljö och arrangemang, kan kränka eller diskriminera enskilda individer genom sin utformning. Förskolan behöver bli bättre på att låta barnen vara delaktiga vid beslut och ge dem möjlighet att påverka utformningen av sin dag och miljö.

3.3 Resultat och dokumentation på strukturnivå - organisation, styrning och ledning på olika nivåer

3.3.1 Sammanställning av ekonomiska resurser och resursfördelning

Kävlinge kommun (blå pil). Kostnad kommunal förskola, kr/inskrivet barn, jämförelse alla kommuner 2017.

Kostnad kommunal förskola (bruttokostnad minus interna intäkter och köp av huvudverksamhet) dividerat med antal inskrivna barn i förskola i kommunens egen regi, per kalenderår. Med kalenderår avses ett medelvärde av mätningarna 15 oktober innevarande och närmast föregående år. Avser egen regi. Omvänd skala, ger låga kostnader genererar grönt. Källa: SCB

3.3.2 Antal barn per årsarbetare

	2016	2017
Kävlinge kommun	5,9	5,3
Riket	5,2	5,1

Källa: Skolverket 180705

3.3.3 Andel förskollärare

	2016	2017
Kävlinge kommun	45 %	43 %
Riket	45 %	43 %

Källa: Skolverket 180705

3.3.4 Antal barn per förskollärare

	2016	2017
Kävlinge kommun	13,1	12,2
Riket	11,6	11,8

Källa: Skolverket 180705

Statistiken visar att andelen legitimerade förskollärare sjunker. Antalet barn per förskollärare är 12,2 barn (riket 11,8). Det är brist på förskollärare i hela landet och Kävlinge kommun bör arbeta aktivt för att bli en attraktiv arbetsgivare för denna yrkesgrupp. Arbetsgivaren bör tillgodose behovet av förskollärare genom en planering för kompetensförsörjning som dels handlar om att rekrytera förskollärare, dels om att behålla de förskollärare som redan finns och ge dem goda förutsättningar att genomföra uppdraget, god arbetsmiljö och möjlighet till kompetensutveckling. Kävlinge kommun har ett politiskt mål att andelen förskollärare ska vara minst 50%. Dock grundar sig elevbidraget på genomsnittslönen för förskollärare och beräknas på 46 % förskollärare. Med anledning av detta samt den ökade konkurrensen och bristen på förskollärare, vilket gör att lönerna stiger, räcker elevpengen inte till för att nå målet 50% förskollärare.

Ett utvecklingsarbete gällande förtydligande av roll- och ansvarsfördelningen i förskolorna är påbörjat. Arbetets fokus är på förskollärares uttalade ansvar enligt Skollagen 13 § "Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare får bedriva undervisningen". 15 § "En legitimerad förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver" (Skolverket, Skollagen 2010:800, 2010). Samtliga inom förskolan ska veta vem som ska göra vad, hur och varför (Skolinspektionen, 2016). Förskolechefernas kvalitetsrapporter visar att undervisningsbegreppet fortfarande inte är tydligt för alla. Förskollärare upplever också osäkerhet inför ansvaret/rollen att leda arbetet på avdelningen.

3.3.5 Antal barn i olika åldrar

	Antal barn
Totalt	1 583
0-3 år	814
4-5 år	684
6 år	85
7-9 år	1

Källa: Hypergene 180701

3.3.6 Barngruppernas storlek

	Kävlinge		Riket	
	2016	2017	2016	2017
Barngrupp (alla åldrar), antal barn per avdelning	16,2	14,9	15,8	15,3
Barngrupp 4-5 år, antal barn per avdelning	17,3	16,1	16,4	15,7
Småbarnsgrupp, antal barn per småbarnsavdelning	11,9	11,1	13,1	12,6

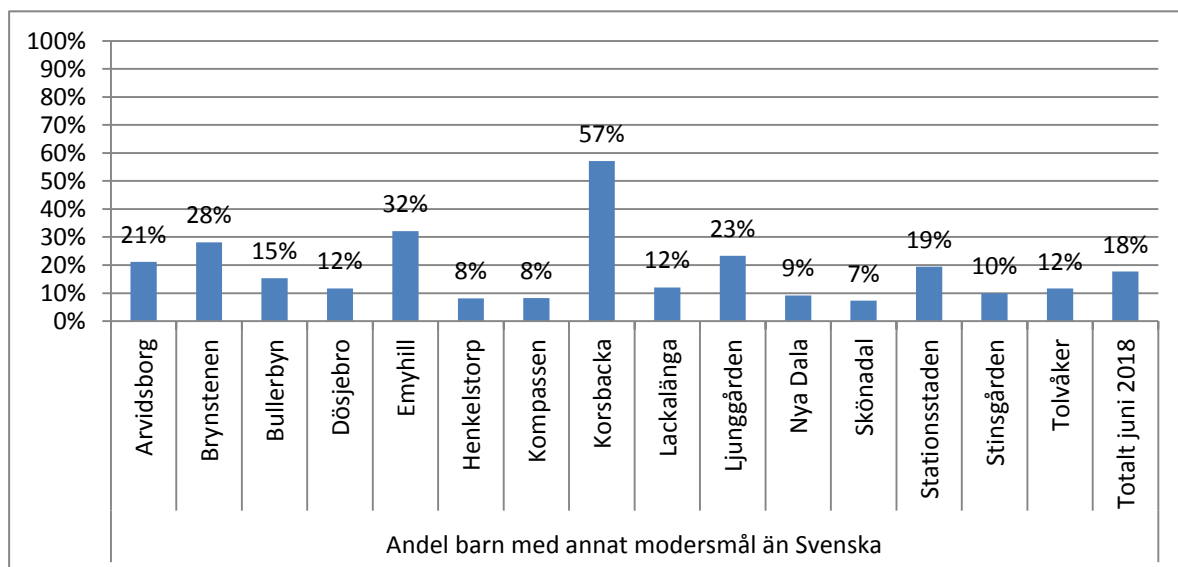
Källa: Skolverket 180705

I Allmänna råd (Skolverket, 2017) anges att det vid resursfördelning är viktigt att beakta barngruppens storlek och sammansättning. Det är angeläget att det inte blir för många relationer för barnen att förhålla sig till under en dag. Framförallt har de yngsta barnen mest att vinna på att vara i mindre barngrupper. Förskollärarna kan då ta tillvara de fördelar som en mindre barngrupp ger i form av samspel och kommunikation. Tillsammans påverkar faktorerna; personalens utbildning och kompetens, personaltätheten relaterat till antal barn, barngruppens sammansättning och den fysiska miljön. För att en barngrupp ska kunna anses ha en lämplig storlek behöver personalen ha adekvat utbildning och kompetens. Dessutom vara en god personaltäthet relaterat till antal barn. Om personaltätheten är låg under hela eller delar av

dagen behöver det vara färre barn i barngruppen. Ytterligare en faktor som påverkar när en barngrupp kan anses ha en lämplig storlek är barngruppens sammansättning. Med barngruppens sammansättning menas till exempel barnens åldrar, andelen barn i behov av särskilt stöd i sin utveckling, andelen barn med annat modersmål än svenska och barnens närvarotider. Dessutom är den fysiska miljön en faktor som påverkar när en barngrupp kan anses ha en lämplig storlek. Om den fysiska miljön begränsar möjligheterna att bedriva en utbildning utifrån läroplanens mål behöver det vara färre barn i barngruppen. Som riktmärke för antal barn i en barngrupp rekommenderar Skolverket 6–12 för barn i åldern 1–3 år respektive 9–15 för barn i åldern 4–5 år (Skolverket, Allmänna råd, Måluppfyllelse i förskolan, 2017).

Barngrupperna i Kävlinge kommun är vid resursfördelningen beräknad att vara 14 för barn i åldern 1–3 år respektive 22 för barn i åldern 4–5 år. Anledningen till att Skolverkets statistik visar lägre siffra beror på att Kävlinge har fyra avdelningar, för barn i åldern 4-5 år, som är resursavdelningar för barn i behov av särskilt stöd. På dessa avdelningar är endast 12 barn inskrivna varför det genomsnittliga barnantalet minskar. Antalet barn i grupperna har under året minskat. Detta beror på att 3 förskolor har fått statsbidrag för att minska barngruppsstorleken, Korsbacka, Emyhill och Lackalänga. Man kan konstatera att barngrupperna för de äldsta barnen fortfarande är för stora.

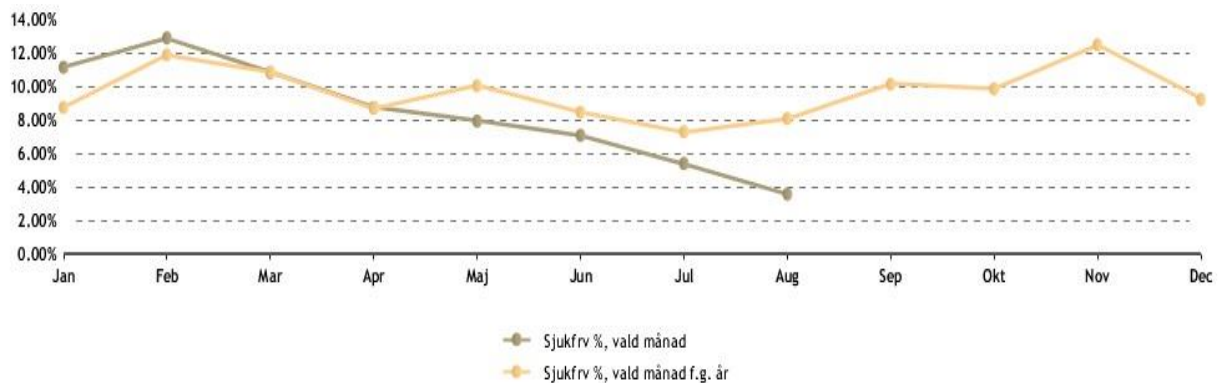
3.3.7 Andel barn med annat modersmål än svenska

Källa: Förskoleenheterna, juni 2018

3.3.8 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro (Innevarande och föregående år)

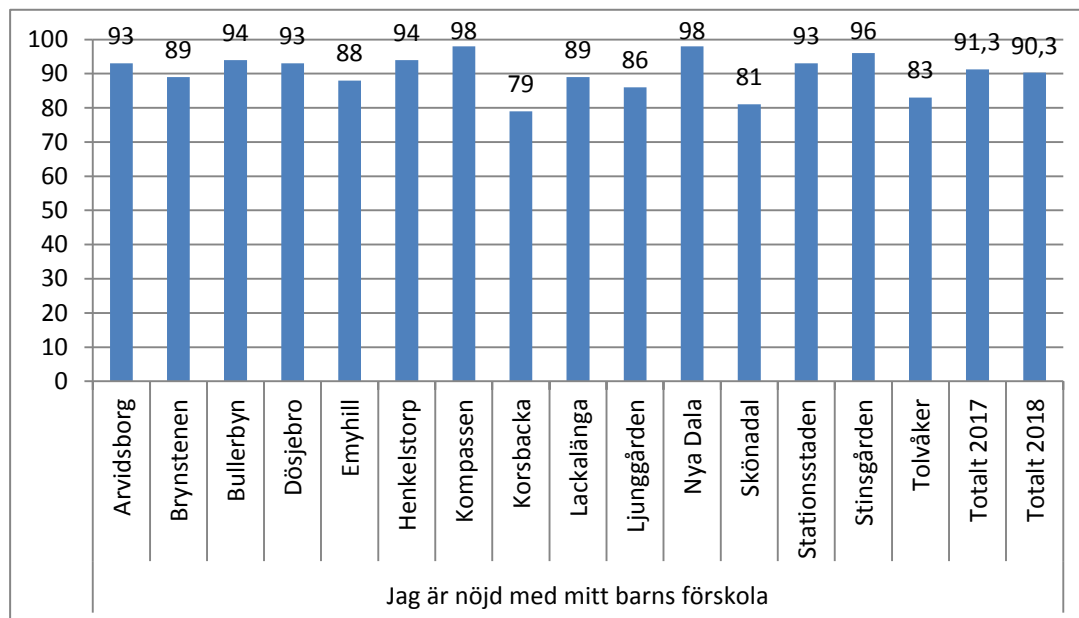
Källa: Hypergene 180823

Generellt är sjukfrånvaron i förskolan hög i jämförelse med andra verksamheter i kommunen, undantaget vård & omsorg. Dock är sjukfrånvaron i förskolan i paritet med riket. Barnskötare har högre sjukfrånvaro än förskollärare. Då barnskötare utgör en större del av personalstyrkan (57%) påverkar detta den genomsnittliga siffran för sjukfrånvaron.

3.3.9 Genomförd kompetensutveckling 2017/2018

Redovisas i Bil I

3.3.10 Vårdnadshavares nöjdhet

Föräldrakät 2018

3.4 Upplevda styrkor i verksamheten

- Struktur och organisation för utveckling och kollegialt lärande
- Engagerade barnskötare, förskollärare, förskolechefer och skolchef
- Projekterande arbetssätt
- Struktur och organisation för stöd till barn i behov av särskilt stöd
- Framtagen handlingsplan och dokument för överlämning
- Hög måluppfyllelse i matematik och naturvetenskap
- Pågående utvecklingsarbete gällande systematiskt kvalitetsarbete
- Pågående utvecklingsarbete gällande grupperande arbetssätt
- Bemanningseenhet

3.5 Identifierade problem kopplade till förskolans förmåga att nå målen i styrdokumentet

- Barnens språkliga kunskaper har minskat
- Icke helt implementerat systematiskt kvalitetsarbete
- Den pedagogiska miljön behöver utvecklas
- Den digitala infrastrukturen är otillräcklig och inte likvärdig
- Barngruppsstorlek följer inte Skolverkets allmänna råd (Skolverket, 2017)
- Låg förskollärartäthet
- Otydlighet gällande ansvar och roller
- Hög sjukfrånvaro hos personalen

3.5.1 Antagande om orsaker för identifierade problem

Prioriteringarna från tidigare år har legat på matematik och naturvetenskap & teknik vilket kan ha lett till att förskolan har tappat fokus på språkutvecklande arbete.

Övriga problem hänger ihop med varandra och går inte alltid att särskilja. Det systematiska kvalitetsarbetet påverkar den pedagogiska miljön. Den låga andelen förskollärare påverkar både det systematiska kvalitetsarbetet, pedagogisk miljö, ansvar/roller och sjukfrånvaron. Flera av problemen ligger i brister i kompetens och uppdragsförtrogenhet hos personalen.

Barngruppsstorleken, tillgången till teknik och andelen förskollärare beror på de snäva ekonomiska ramarna, se 3.3.1.

4. Identifierade utvecklingsområden

Systematiskt kvalitetsarbete

Pedagogisk miljö

Digitalisering

Undervisning litteracitet

Organisatoriska förutsättningar

Barngruppens storlek

4.1 Planerade omedelbara åtgärder/insatser

4.1.1 Systematiskt kvalitetsarbete

Implementera organisation, struktur och digitalt verktyg. Kompetensutveckling och kollegialt lärande för förskolechefer och förskollärare. Ett tydligt ledarskap.

4.1.2 Pedagogisk miljö

Kompetensutveckling och kollegialt lärande för all personal och förskolechefer.

4.1.3 Digitalisering

Fortsatta prioriteringar både vad gäller inköp av teknik och fortbildning för att öka tillgången och kompetensen kring IKT i undervisningen.

4.1.4 Litteracitet

Samtliga förskolor ska på sikt genomföra Skolverkets Läslyft. Läslyftet i förskolan är en kompetensutveckling för förskollärare som bygger på kollegialt lärande med stöd av handledare. Deltagarna får fördjupade kunskaper om språk-, läs-, och skrivdidaktik och kan på så sätt utveckla undervisningen tillsammans med kollegor. Fokus läggs på att utmana och stimulera barns språk-, läs- och skrivutveckling.

Under läsåret 2018/2019 kommer följande enheter att delta i Läslyftet:

Förskola	Antal deltagare
Ljunggården	12
Brynstenen	6
Bullebyn	11
Kompassen	10
Tolvåker	10
Stinsgården	25
Arvidsborg	19
Emyhill	22
Korsbacka	6

4.1.5 Organisatoriska förutsättningar

Stärka förskolechefens ledning genom handledning och kollegialt lärande.

4.1.6 Barngruppens storlek

Se över organisation, miljöer och lokalanvändning. Gå från begreppet avdelning till begreppet barngrupp, 2 avdelningar blir 3 barngrupper. Arbeta bort triaden som arbetslag i stället

organisera med 1 förskollärare och 1 barnskötare/ barngrupp. Se över schemaläggning.
Förtydliga rollfördelning – ansvarsfördelning.

4.2 Nya långsiktiga mål/fokusområden

Fortsätta att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet i syfte att utveckla undervisningens kvalitet. Målet är att det systematiska kvalitetsarbetet på förskolorna skall vara likvärdigt. Fokus i arbetet skall vara på resultat och analys och mynna ut i kvalitetsrapporter som grundar sig på de nationella målen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska vila på en vetenskaplig grund. Processen ska digitaliseras.

Fortsätta att utveckla den pedagogiska miljön/lärandemiljön på förskolorna. Målet är att förskollärare skall ordna och arrangera en miljö som är lärande utifrån de nationella målen. Den pedagogiska miljön skall vara likvärdig för alla barn. Alla barn skall ha rik tillgång till miljö och material som ger dem möjlighet att utvecklas, lära och leka.

Utveckla digitalisering i undervisningen som ett verktyg för lärandet i förskolan. Målet är att digitala verktyg ska vara en naturlig del i undervisningen.

Utveckla undervisningen av litteracitet i förskolan.

Förbättra de organisatoriska förutsättningarna genom att stabilisera grundbemanningen, ersätta vikarier med fast anställd personal och arbeta mot heltid som norm. Fortsätta arbetet med att öka andelen förskollärare i syfte att höja undervisningens kvalitet. Tydliggöra ansvars och rollfördelning i förskolan.

Arbeta aktivt för barngrupper enligt Skolverkets riktlinjer.

4.3 Lyfts till målstyrningen

Öka andelen förskollärare. Tillgodose behovet av förskollärare genom en planering för kompetensförsörjning som dels handlar om att rekrytera förskollärare, dels om att behålla de förskollärare som redan finns, ge dem goda förutsättningar att genomföra uppdraget och en god arbetsmiljö.

Arbeta för att barngruppernas storlek följer Skolverkets riktmärke för barngruppsstorlek.

Tillgodose behovet av digitala verktyg i förskolan så att nationella mål nås. Ett digitalt verktyg/fem barn samt ett digitalt arbetsverktyg/förskollärare.

Litteraturförteckning

- Axelsson, M. B. (2009). *Bygga broar och öppna fönster*. Stockholm: Liber AB.
- Björklund, E. (2008). *Att erövra litteracitet*. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Eidevald, C. (2013). *Hallå, hur gör man? Systematiska analyser för utvärdering och utveckling i förskolan*. Stockholm: Liber AB.
- Fridh, G. (2016). *Förskola i utveckling – Framtidens skola*. Kävlinge: Kävlinge kommun.
- Gunnar Åsén, R. (2015). *Utvärdering & Pedagogisk bedömning i förskolan*. Stockholm: Liber Ab.
- Linder, L. r. (2016). *Pedagogisk miljö i tanke och handling*. Stockholm: Lärarförlaget.
- Nilsson, M. (2017). *Kvalitetsrapport 2017*.
- Regeringskansliet. (2017). *Nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet*. Stockholm: Regeringen.
- Sheridan, S. P. (2016). *Barngruppens storlek i förskolan - konsekvenser för utveckling och lärande*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Skolinspektionen. (2016). *Förskolans pedagogisk uppdrag - Om undervisning, lärande och förskollärares ansvar*. Skolinspektionen.
- Skolinspektionen. (2016). *Förskolechefens ledning*. Skolinspektionen.
- Skolinspektionen. (2017). *Beslut Kävlinge kommun*. Skolinspektionen.
- Skolinspektionen. (2018). *Uppföljningsbeslut*. Lund: Skolinspektionen.
- Skolverket. (2010). *Skollagen 2010:800*. Skolverket.
- Skolverket. (2012). *Uppföljning, utvärdering och utveckling i förskolan*. Skolverket.
- Skolverket. (2014). *Övergångar inom och mellan skolor och skolformer*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket. (2014). *Övergångar inom och mellan skolor och skolformer*. Stockholm: Fritzes.
- Skolverket. (2015). *Kvalitetsarbete i praktiken*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket. (2016). *Läroplan för förskolan Lpfö 98, rev 16*. Stockholm: Fritzes.
- Skolverket. (2016). *Redovisning av uppdraget om att föreslå nationella IT-strategier för skolväsendet, Dnr U2015/04666/S*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket. (2017). *Allmänna råd, Måluppfyllelse i förskolan*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket. (2018). *Kartläggning av huvudmäns arbete med att utveckla den lokala styrningen av skolan*. Stockholm: Skolverket.
- Åsén, G. R. (2015). *Utvärdering & Pedagogisk bedömning i förskolan*. Stockholm: Liber Ab.

Bil I. Genomförd kompetensutveckling läsåret 2017-2018

Arbetsmiljö

Arbetsmiljöutbildning och uppdragsutbildning för fackliga ombud.

Arbetsmiljöutbildning för nya chefer.

Ergonomi och belastning – Förskolechefer.

Värdegrundsledarutbildning.

PEPP.

HLR.

Föreläsning Framtidens förskola i Kävlinge kommun, Marie Nilsson.

Barnsäkerhet

Informations/samarbetskväll Socialtjänsten informerar om sitt arbete.

HLR-barn.

Sjukvård och första hjälpen barn.

Digitalisering

Föreläsning Digitalisering, Ett transformerat lärarskap, Erika Kyrk Seger.

Digitala verktyg, Google drive, projicering, teknisk utrustning, programmering, BueBot, iMovie.

Teori, forskning och praktiskt arbete. Workshops.

Grundutbildning

Rektorsutbildning 30 hp för förskolechefer.

Förskolläraryt utbildning 210 hp på distans för barnskötare.

Handledarutbildning,Handledning och bedömning av lärares professionsutveckling Malmö universitet 7.5 hp.

Kvalitetsarbete

Info Mentor – kunskapsrummet.

Föreläsning SKA av utvecklingsledare Martin Strand.

Inläsning samt reflektionsträffar kring boken Det synliga barnet – barns perspektiv i kvalitetsarbetet (Lundström, 2016).

Övrig Litteraturläsning

Likabehandling och Värdegrund

Stora pojkar gråter också – om känslor, våld och gränser. Olika.nu utbildning.

Studiebesök

Hjärnarps förskolor.

Bolmens förskola, Varberg.

Trollets förskola, Kalmar, inkl. föreläsningar.

Sjöhästens förskola, Malmö.

Undervisning och pedagogik

Föreläsning, Pedagogisk miljö i tanke och handling, Linda Linder .

TAKK/AKK-utbildning.

Utbildning Läs, skriv och språkutvecklare – förstelärare.

Flerspråkighet – konferens Stockholm - förste lärare.

Utbildning Lågaffektivt bemötande; Explosivt beteende. Anna Hedberg, Förskoleforum.

Föreläsning Barbro Bruce - leg. logoped och docent i utbildningsvetenskap med inriktning

specialpedagogik, verksam vid Högskolan Kristianstad, Typisk språkutveckling.

Föreläsning Anknytning i förskolan – syfte introduktion/inskolning.

Föreläsning Pedagogik för yngre barn.

Föreläsning Specialpedagogiska skolmyndigheten, lärmiljöer.

Föreläsning Digitalisering, Reggio Emilia institutet.

Föreläsning Specialpedagogik i förskolan.

Skolverkets Matematiklyft

Skolverkets läslyft

Under läsåret deltog följande enheter i Läslyftet:

Förskola	Antal deltagare
Arvidsborg	8
Emyhill	9
Stationsstaden	8
Stingsgården	3

Skolinspektion Förskolekonferens; Förskolans kvalitet och måluppfyllelse – Förskolechefer.

Inläsning samt reflektionsträffar kring boken Pedagogisk miljö i tanke och handling(Linder, 2016).

Inläsning samt reflektion kring Skolinspektionens rapport Förskolans kvalitet och måluppfyllelse – ett treårigt regeringsuppdrag att granska förskolan.

Övrig litteraturläsning.

Övrig kompetensutveckling

Förskollärasträffar.

Gruppsamtal kring vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Pedagogiska samtalsgrupper.

Pu-grupper för kollegialt lärande.

Pedagogiska samtal och handledning av försteförskollärare.

Kompetensutvecklingsdagar.

Qualis-arbete, förberedelse inför granskning.

VFU-handledarseminarier.

Värdegrundsarbete.

Försteförskollärasträffar.

Förskolechefsträffar med kollegialt lärande.